

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2021. év február hó 4. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

Í T É L E T T:

Az emberölés büntette miatt a vádlott ellen folyamatban levő büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 24.B.144/2019/34-II. számú, a 2020. év június hó 17. napján kelt ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartoztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 6.000 forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

- [1] A Balassagyarmati Törvényszék a 2020. év június hó 17. napján kihirdetett 24.B.144/2019/34-II. számú ítéletében a vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés és (2) bekezdés II. fordulat], amiért őt - mint többszörös visszaesőt - 8 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, amelyből a vádlott a szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követően bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. Rendelkezett az elsőfokú bíróság a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról a szabadságvesztésbe. Ugyancsak rendelkezett a bűnjelekről akként, hogy azok lefoglalását megszüntette, néhány tárgyat a vádlottnak kiadott, míg az értéktelen tárgyak megsemmisítéséről rendelkezett. A törvényszék a bűnösnek kimondott vádlottat kötelezte a bűnügyi költség viselésére.
- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére téves minősítés miatt, emberölés megállapítása és a kiszabott büntetés súlyosítása végett, míg a vádlott és védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.
- [3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.798/2019/19. számú átiratában az ügyészi fellebbezést szűkített körben, immár csak a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében tartotta fenn. Átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból okszerűen következik a vádlott bűnössége és a terhére megállapított bűncselekmények minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek és az állandóan követett bírói gyakorlatnak. A büntetés kiszabása körében azt hangsúlyozta, hogy bár az elsőfokú bíróság helyesen és hiánytalanul vette számba a büntetést befolyásoló körülményeket, ugyanakkor azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte. Az ügyészi álláspont szerint a súlyosító körülmények nagyobb számára és nyomatékára figyelemmel a vádlottal szemben az irányadó felemelt büntetési tételkeret középértékét nagyobb

mértékben meghaladó szabadságvesztés és ehhez igazodóan hosszabb tartamú közügyektől eltiltás szükséges a büntetési célok eléréséhez.

- [4] A fellebbviteli főügyészség átirata rámutatott arra is, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetéséből feltételes szabadságra bocsátható. Rámutatott, hogy a törvényszék helyesen állapította meg, hogy a vádlott többszörös visszaeső, és a szabadságvesztés tartamára figyelemmel a Btk. 37. § (3) bekezdés b) pontjának ba) alpontja alapján törvényes a fegyház végrehajtási fokozat megállapítása is. Tévedett azonban a törvényszék, amikor a vádlott vonatkozásában rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátásról, mert a Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontja értelmében nem bocsátható feltételese szabadságra a többszörös visszaeső, ha a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani. Mindezek alapján azt indítványozta a fellebbviteli főügyészség, hogy a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét oly módon változtassa meg, hogy a vádlottal szemben kiszabott fő-és mellékbüntetést lényeges tartamban súlyosítsa, továbbá állapítsa meg, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.
- [5] A vádlott védője írásban is megindokolta a büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezését. Ennek lényege szerint az elsőfokú bíróság valóban tévesen értékelte a büntetés kiszabását érdemben befolyásoló körülményeket, azonban az ügyési állásponttól eltérően a szóban forgó tényezők nem a súlyosítást, hanem éppen ellenkezőleg, a középértéknél alacsonyabb mértékű szabadságvesztés büntetés megállapítását indokolnák. A védő hivatkozott arra, hogy a vádlott mindössze az általános iskola 5 osztályát végezte el, alacsony szinten szocializálódott, ennek következtében nála diszharmonikus személyiség szerkezet alakult ki. Aláhúzta, hogy a vádlott és a sértett között hosszú ideje állt fenn életjátszói kapcsolat, amely meglehetősen sajátos, az átalagostól lényegesen eltérő és intenzitású konfliktusok jellemezték, amit elsősorban az állandó közös italozás, a sértett állandó féltékenysége, a vádlott fokozott indulati reakciói és alacsony szintű toleranciája jellemezték. A kapcsolati erőszak mindkét félre jellemző volt, de ennek ellenére kapcsolatuk fenntartásához mindketten ragaszkodtak és annak fenntartásában egyaránt érdekeltek voltak. A védő végezetül hangsúlyozta, hogy a vádlott mélyen megbánta tettét, a törvényben megfogalmazott prevenciók célokat pedig rövidebb tartamú szabadságvesztéssel is el lehet érni.
- [6] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált a Be. 590. § (1) bekezdésében írtak alapján. Figyelemmel arra, hogy a fellebbviteli főügyészség az ítéletátláshoz címzett átiratában a vádlott terhére megállapított bűncselekmény minősítését már nem támadta, ezért a másodfokú bíróság megállapította, hogy a fellebbezések tartamára figyelemmel a felülbírálat korlátozott terjedelmű. A Be. 590. § (3) bekezdése e körben kimondja, hogy ha a fellebbezést kizárólag az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálja felül. A fentebb hivatkozott Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja értelmében fellebbezésnek van helye kizárólag a kiszabott büntetés vagy az alkalmazott intézkedés neve és mértéke vagy tartama miatt is. Az idézett rendelkezések összevetéséből tehát megállapította az ítéletátlálat, hogy az ellentétes irányú jogorvoslati kérelmek mindössze az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés mértékét vitatják, ezért korlátozott terjedelmű a felülbírálat.
- [7] Az ellentétes irányú fellebbezések közül az ügyész jogorvoslata részben alapos.
- [8] A másodfokú bíróság a korlátozott felülbírálat lehetőségére, illetve a veszélyhelyzeti rendelkezésekre is figyelemmel az ügyet tanácsulésen bírálta el a Be. 598. § (2) bekezdésében írtak értelmében, figyelemmel arra, hogy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontján alapszik, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyész, a vádlott és a védő nem indítványozta.
- [9] A felülbírálat során a Fővárosi Ítéletátlálat megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartotta és nem vétett olyan eljárási hibát az ügy tárgyalása során,

amely a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében írtak szerint az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

- [10] Az elsőfokú bíróság a történeti tényállást a vádlott ténybeli beismerő vallomására, a tanúvallomásokra, a rendőri jelentésekre, a helyszíni szemle adataira és az orvosszakértői véleményekre alapozva állapította meg. A törvényszék a rendelkezésére álló bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, egybevetette, majd ezt követően mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást. Ítéletének indokolásában részletesen és logikusan számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadott el, míg másokat miért vetett el. Indokolásában logikai hiba nem volt fellelhető, a megállapított történeti tényállás irányadó volt a másodfokú eljárásban is. Az mindössze a sértett életkorával egészítendő ki a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtakra figyelemmel. E szerint a sértett 1955. augusztus 28.-án született, így a bűncselekmény elszenvedésekor 63 éves volt. E kiegészítéssel az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás immár teljes egészében megalapozottá és felülbírálatra alkalmassá vált.
- [11] A korábban kifejtettek szerint a történeti tényállást és minősítést nem érte támadás a perbeli felek részéről, ezért a másodfokú bíróság a tényállást nem érintve a büntetés kiszabási rész bírálata felül érdemben.
- [12] Nem mellőzhető azonban a vádlott által elkövetett bűncselekmény jogi minősítésének áttekintése sem. E körben az ítélet tábla mindenben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, mert a másodfokú bíróság jogi megítélése szerint is a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés II. fordulata szerinti minősülő halált okozó testi sértés büntetettét követte el a vádlott. Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának [20]-[35] bekezdéseiben részletesen számot adott arról, hogy az alanyi és tárgyi tényezők részletes vizsgálata alapján miként jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott a halált okozó testi sértés büntetettét valósította meg. E körben a törvényszék indokolása kifogástalan, mindössze azzal egészítendő ki, hogy a halált okozó testi sértés a vegyes bűnösséggel elkövethető bűncselekmények között is speciális jellegű, mert az eredmény tekintetében az elkövetőt kizárólag gondatlanság terhelheti (praeterintencionális bűncselekmény), ellenkező esetben más deliktum (emberölés) valósul meg. Azt is helyesen állapította meg a törvényszék, hogy az eredmény tekintetében a vádlottat a gondatlanság enyhébb foka, hanyagság terheli. A minősítés körében hívja fel az ítélet tábla a BH.1990. évi 413. száma alatt közzétett eseti döntést, amelyben a Legfelsőbb Bíróság az kölcsönös veszekedés, dulakodás során a sértett combjára leadott szúrást és az annak eredményeként bekövetkező sértetti halált, halált okozó testi sértésnek minősítette.
- [13] A határozat indokolása kitért arra, hogy a primitív személyiség szerkezetű, iskolázatlan elkövető tudatának nem kellett kiterjednie arra az egyébként sem köztudomású tényre, hogy a combon olyan verőerek és visszerek húzódnak, amelyek sérülése esetén a halálos eredmény bekövetkezhet. A Legfelsőbb Bíróság az előbbi döntésében rámutatott, hogy a combba történt szúrás - a tudattartalom hiánya miatt - általában nem érthető emberi élet kioltására irányuló szúrásként. Aki más életének kioltására törekszik, és e célból kést használ, rendszerint elsődlegesen életfontosságú szervek irányába szúr. A sérülés jellege és helye életfontosságú szervek veszélyeztetése esetén ad csak következtetési alapot az eventuais ölési szándék megállapítására. Ennek hiányában pedig a cselekménynek emberölés büntettként értékelésére nem kerülhet sor, hiszen a vádlott tudatában fel sem merült, hogy a késének a sértett combjába szúrásával a sértett halálát okozhatja. Hasonló tartalmú döntéseket tartalmaz a BH. 1998. évi 260., valamint a BH. 2000. évi 186. számú eseti döntése is.
- [14] A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság lényegében hiánytalanul tárta fel a vádlott javára szóló enyhítő és a terhére értékelendő súlyosító körülményeket. Az enyhítő körülmények mindössze azzal egészítendő ki, hogy - az eredmény tekintetében - a gondatlanság enyhébb foka ugyancsak a vádlott javára értékelendő, mely körülmény azonban érdemben nem befolyásolja a kiszabott büntetés mértékét. A másodfokú bíróság nem értett egyet sem a súlyosítást célzó ügyész

fellebbezéssel, sem pedig az enyhítésért bejelentett védelmi perorvoslatokkal. Az elsőfokú bíróság által kiszabott 8 év fegyház fokozatú szabadságvesztés az ítélőtábla jogi álláspontja szerint egyfelől tetтарыыos, másfelől megfelelően egyéniesített, így maradéktalanul megfelel a Btk. 79. §-ában rögzített generál-és speciálpreventív büntetési céloknak. Sem a védő által szorgalmazott büntetés enyhítése nem volt lehetséges a másodfokú bíróság álláspontja szerint, sem pedig az ügyészség súlyosítást célzó indítványa nem foghatott helyt. A többszörös visszaeső, illetve a többszörös visszaesői minőségét megalapozó elítélésén is túl büntetett előéletű vádlott esetében a további enyhítés jogszerűen fel sem merülhetett, míg a cselekményét ténybelileg azonnal beismerő és a tettét messzemenőig megbánó vádlott tekintetében a büntetés súlyosításának sem volt megalapozott jogi indoka és realitása.

- [15] Egyetértett ugyanakkor a másodfokú bíróság a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a vádlott feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből történő kizárására irányuló indítványával.
- [16] A vádlott a Btk. 459. § 31. pont b) pontja értelmében többszörös visszaesőnek minősül, és a Btk. számos helyen az általánostól eltérő - szigorúbb - szabályokat állapít meg a többszörös visszaesők tekintetében. E szabályok között szerepel a Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontjában megfogalmazott rendelkezés is, amely szerint nem bocsátható feltételes szabadságra a többszörös visszaeső, ha a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani. A Btk. 37. § (3) bekezdés b) pontjának ba) alpontja szerint pedig a szabadságvesztés büntetésvégrehajtási fokozata fegyház, ha az két évi vagy ennél hosszabb tartamú és az elítélt többszörös visszaeső. A fentiek alapján helyes volt a fellebbviteli főügyészség indítványa, ezért a másodfokú bíróság a vádlott vonatkozásában megállapította, hogy a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható a törvény kötelező rendelkezése értelmében.
- [17] A vádlott letartoztatását az elsőfokú bíróság a nem jogerős ítéletének kihirdetését követően fenntartotta, ezért a másodfokú bíróság a jogerős ítélet kihirdetésének napjáig a vádlott által letartoztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdéseinek felhívásával.
- [18] Az ítélőtábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 574. § (1) bekezdésében írtakra is - kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.
- [19] A Fővárosi Ítélőtábla az eddig kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg a törvényszék ítéletének törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésében írtak alapján helybenhagyta.

Budapest, 2021. év február hó 4. napján

dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

dr. Németh Nándor s.k.
előadó bíró

dr. Halász Etelka s.k.
bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 24.B.144/2019/34-II. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 4.Bf.184/2020/12. számú ítéletében írt változtatással a 2021. év február hó 4. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2021. év február hó 4. napján

dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke